

громаді. *Актуальні проблеми сучасної соціології і соціальної роботи та професійної підготовки фахівців: антидискримінаційна теорія і практика*. Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 2018. С. 32–33.

3. Олексюк Н. (2019). Соціальна підтримка батьків дітей з особливими потребами як актуальна проблема. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»*, 2 (10). 2019. С. 63–66

4. Поліщук, В. (2021). Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з батьками, які виховують дітей з проявами аутичних розладів. *Social Work and Education*, Vol. 8, No. 4. PP. 540-549.

Ірина Калініна,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології,
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»(м. Полтава)

Науковий керівник: **Наталія Островська,**
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної педагогіки,
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»(м. Полтава)

СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ЧЛЕНІВ РОДИН ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

Постановка проблеми. Захист прав та інтересів військовослужбовців та їхніх родин є важливою складовою соціальної політики держави. У зв'язку з цим, розробка ефективних механізмів забезпечення соціально-психологічної підтримки членів родин військовослужбовців стає надзвичайно важливою задачею для соціальних працівників.

Війна в Україні підняла актуальність проблеми збереження психологічного здоров'я військовослужбовців на принципово новий рівень. Адже участь у бойових діях практично завжди супроводжується стресовою реакцією організму, яка без відповідної своєчасної

кваліфікованої допомоги може призвести до несприятливих наслідків, як для самого військовослужбовця, так і для суспільства в цілому. Психологічна травматизація особового складу стає причиною зниження ефективності виконання завдань за призначенням та збільшення небойових втрат. Також вона зумовлює виникнення труднощів із соціалізацією та погіршує якість життя військовослужбовців, створює тривалі соціальні, економічні та політичні проблеми для країни. У зв'язку з цим гострою є потреба в консультаційній і психотерапевтичній допомозі різним категоріям травмованих осіб – військовослужбовцям, ветеранам, членам їхніх сімей, які переживають руйнацію звичного життя [1, с. 5].

Виклад основного матеріалу. Проблемі соціальної роботи з військовослужбовцями та їхніми сім'ями присвячено наукові пошуки: О. Бойко, Ю. Бриндікова, Н. Гусак, О. Міхеєвої, О. Морщакової, Т. Назарчук, В. Санжаровця, І. Трубавіної та інших дослідників.

Серед учених, що розглядали питання соціального захисту військовослужбовців: С. Ветлинський, У. Гордієнко, В. Клос, М. Кравченко, В. Пашинський, С. Ситняківська та ін.

Соціально-психологічна підтримка членів родин військовослужбовців – це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення психологічної стійкості та емоційного благополуччя учасників військових конфліктів і їх рідних.

Діяльність соціального працівника у цьому контексті полягає у наданні різноманітної допомоги членам родин військовослужбовців: від консультування та психологічної підтримки до надання правової допомоги та організації соціальних послуг.

Одним з основних завдань соціально-психологічної підтримки є зниження ризику розвитку психічних та психосоматичних захворювань у членів родин військовослужбовців.

Ефективна соціально-психологічна підтримка містить у собі планування та організацію заходів на зниження рівня стресу, використання методів психологічної корекції та підтримки, а також розвиток соціальної інфраструктури.

Проведення інформаційно-просвітницької роботи серед членів родин військовослужбовців має на меті підвищення рівня свідомості про можливість отримання допомоги та сприяння у формуванні позитивного психологічного ставлення до ситуації.

Соціально-психологічна підтримка членів родин військовослужбовців має бути реалізована в рамках системного підходу, що містить у собі координацію дій різних служб, які забезпечують допомогу родинам військовослужбовців-учасників бойових дій.

Завдання соціального працівника щодо соціально-психологічної підтримки членів родин військовослужбовців полягає у виявленні потреб та проблем, підготовці та реалізації програм соціальної підтримки, організації та проведенні заходів з метою поліпшення якості життя родин військовослужбовців.

Основними методами соціально-психологічної підтримки членів родин військовослужбовців у діяльності соціального працівника є: індивідуальні консультації та психологічна підтримка; проведення групових тренінгів з підвищення навичок комунікації та взаємодії в родині; створення можливості отримання інформації про права та соціальні пільги членів родин військовослужбовців; сприяння у розвитку родинних традицій та підтримці спільної активності в сім'ї.

Основними принципами соціально-психологічної роботи з членами родин військовослужбовців є: індивідуальний підхід до кожної родини; забезпечення конфіденційності та поваги до особистості; підвищення самооцінки та самоповаги членів родин; формування співпраці з іншими соціальними службами та органами влади.

Роль соціального працівника при роботі з членами родин військовослужбовців полягає у:

- забезпеченні їх доступу до соціальних і психологічних послуг та підвищення їхньої свідомості про існуючі можливості підтримки;
- аналізі досвіду роботи соціальних служб інших країн з питань підтримки членів родин військовослужбовців та можливості його використання в українських умовах;
- розробці рекомендацій щодо вдосконалення діяльності соціальних служб з підтримки членів родин військовослужбовців, зокрема через залучення більш широкого спектру професіоналів (психологів, педагогів тощо) і вдосконалення методів роботи.

На основі аналізу наукових джерел та практичного досвіду можна зробити висновок, що соціально-психологічна підтримка членів родин військовослужбовців є важливою складовою діяльності соціального працівника. При цьому, важливо враховувати особливості цільової

аудиторії, а саме: учасників бойових дій, ветеранів, родин загиблих та постраждалих військовослужбовців.

Висновки. Соціально-психологічна підтримка має бути комплексною та індивідуальною, з урахуванням психологічних, емоційних та соціальних потреб цільової аудиторії. Важливо розробляти і впроваджувати програми спрямовані на підвищення рівня психологічної стійкості, зниження ризику появи посттравматичного стресового розладу та інших психологічних проблем у членів родин військовослужбовців.

У цілому необхідно відзначити, що соціальна робота з військовослужбовцями та членами їхніх сімей має носити інтегративний характер, визначна роль у цій справі належить, на нашу думку, саме соціальному працівникові.

Список використаних джерел:

1. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами : метод. посіб. / Кокун О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С., та ін. Київ : 7 БЦ. 2023. 175 с.

*Олександр Кузнецов,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
педагогічного факультету,
ДВНЗ «Донбаський національний педагогічний університет»*

*Науковий керівник: Ярослав Співак
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи,
ДВНЗ «Донбаський національний педагогічний університет»*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Постановка проблеми. Швидкий процес «старіння» населення, що передбачає зменшення народжуваності та збільшення кількості людей похилого віку є актуальною проблемою для України та країн Європейського Союзу. Дані статистики свідчать, що у 1991 році кількість населення України складала 51,6 млн. За дослідженням Держкомстату, на 1 січня 2022 р. ця кількість становила вже 41,16 млн осіб. За підрахунками